مدیریت شهری
شماره ۵۵ تابستان ۹۸
No.55 Summer 2019
۲۰۹-۲۲۶
زمان دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۵/۱۹ زمان پذیرش نهایی: ۱۳۹۸/۶/۲۵

شناسایی و اولویت بندی مؤلفه های مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی شهرها (با رویکرد توسعه اقتصادی؛ مطالعه موردی: کلانشهرها)

سید عبدالله حکیمی- دانشجوی دکتری کارآفرینی بین‌الملل، گروه کارآفرینی، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران.
مجید نصیری*- گروه مدیریت، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران.
سامره شجاعی- گروه مدیریت، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران
پرویز سعیدی- گروه حسابداری، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران

چکیده
هدف پژوهش حاضر شناسایی و اولویت بندی مؤلفه های مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی (با رویکرد توسعه اقتصادی) در شهرداری مراکز استان ها (کلان شهرها) می باشد. این پژوهش از نظر ماهیت کیفی- کمی بوده و با توجه به هدف پژوهش کاربردی می باشد. جامعه آماری بخش کیفی این پژوهش شامل مطلعین کلیدی بود که با تعداد ۲۰ نفر از این افراد مصاحبه نیمه ساختار یافته صورت پذیرفت. از مجموع تحلیل های حاصل از داده های کیفی پژوهش و همچنین مطالعات کتابخانه ای مجموعاً ۸۰ گویه استخراج گردیده و پرسشنامه‌ای محقق ساخته در چارچوب طیف لیکرت پنج سطحی طراحی شد. در بخش کمی نیز تعداد ۱۶۳ نفر از مطلعین کلیدی در مراکز استان های کلانشهرها با استفاده از روش نمونه گیری قضاوتی انتخاب شدند. بر اساس یافته های حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی تعداد ۵ متغیر به دلیل بارعاملی پایین حذف شده و ۷۵ متغیر باقیمانده در دو دسته اقتصادی و سیاسی- اجتماعی قرار گرفته و در ابعاد و سازه های اندک تلخیص شدند. بدین صورت که در دسته اقتصادی ۵۰ متغیر در ۹ عامل به ترتیب شامل عوامل «جذب سرمایه گذاری خارجی»، «جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی»، «بسترسازی فرصت های تجاری»، «توسعه کارآفرینی بین الملل»، «تغییر شیوه مدیریتی»، «حمایتی»، «توجه به بازار»، «پاسخ دهی به سهامداران» و «رشد گردشگری» و در دسته سیاسی- اجتماعی ۲۵ متغیر در ۶ عامل به ترتیب شامل عوامل «ثبات سیاسی داخلی و خارجی»، «حقوقی»، «مشارکت مردمی»، «تبادلات اجتماعی»، «عملیاتی» و «آموزش کارکنان» تلخیص شدند. در دسته اقتصادی عامل «جذب سرمایه گذاری خارجی» با تبیین ۱۳/۴۶ درصد از واریانس مؤثرترین عامل اقتصادی و در دسته ی سیاسی- اجتماعی عامل «ثبات سیاسی داخلی و خارجی» با تبیین ۱۱/۶۹۳ درصد از واریانس مؤثرترین عامل مؤثر در موفقیت استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی عنوان شد.
واژه های کلیدی: توسعه اقتصادی، ظرفیت خواهرخواندگی، درآمد، شهرداری، کلان شهرها

Identifying and Prioritizing the Effective Components of Sister-City Participation (with Income Approach); the Case of: Provincial Centers Municipalities (Metropolis)

Abstract
The purpose of the present study is to identify and prioritize the effective components of sister city participation (with income approach) in the municipality of provincial centers (Metropolis). This study is a qualitative-quantitative research and is an applied one in terms of the purpose. The statistical population of the qualitative section of the study consisted of key informants, 20 of who were conducted a semi-structured interview. A total of 80 items were extracted from the analysis of the qualitative data of the research as well as library studies and a researcher-made questionnaire was designed using the five-level Likert scale. In the quantitative section, 163 key informants in metropolitan provincial centers were selected using the judgmental sampling method. Based on the findings of exploratory factor analysis, 5 variables were omitted due to low factor loadings and the 75 remained variables were classified into two economic and socio-political categories and summarized in a few dimensions and components. As such, the 50 variables in the economic category were divided into 9 factors including "foreign investment attraction", "private sector investment attraction", "business opportunity embedding", "international entrepreneurship development", "changing managerial method", "supportive", "attention to market", "responsiveness to shareholders" and "tourism growth", respectively and in the political-social category 25 variables were summarized in 6 factors including "domestic and foreign political stability", " legal, "public participation", "social exchanges", "operational" and "staff training", respectively. In the economic category, "foreign investment attraction" with explaining 64.49% of the variance has been recognized as the most effective economic factor and in the political-social category the "domestic and foreign political stability" with explaining 11.693% of the variance has been known as the most effective factor in the success of the sister city participation.
Keywords: Components, Sister City participation, Income, Municipality, Metropolis

* نویسنده مسؤل مکاتبات، شماره تماس: ۰۹۳۶۰۳۸۷۰۸۸ ، رایانامه: mnasiri64@yahoo.com

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

مقدمه

در دهه‌های اخیر، مدیریت شهری در ایران با مشکلات فراوانی روبرو شده است که رشد و توسعه شتابان بر ابعاد معضلات و مشکلات نیز افزوده است (نثاری و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۰۰). فرصت‌های محدود برای تأمین بودجه، محدودیت و کمبود منابع مالی، عمده‌ترین دغدغه مدیران شهری محسوب می گردد (حاجی لو و همکاران، ۱۳۹۶: ۲). بهره گیری از تجارب شهرهایی که ساختار مشابهی به یکدیگر دارند تا حدودی می تواند راهگشای مشکلات شهرداری‌ها باشد (دانش جعفری و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۶-۱۵). امروزه جهانی شدن از چالش برانگیزترین موضوعات در محافل مختلف دولتی، خصوصی و دانشگاهی است (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۰: ۳۰؛ توحیدفام و دلیلی، ۱۳۹۵: ۳۰۴؛ گودرزی و صباغ کلاته حسینی، ۱۳۹۶: ۶۲). کشورهایی که از روابط بین الملل استفاده نمی کنند، از تمدن مدرن محروم خواهند شد (ایندریاتی و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۵۶). در این رابطه برخی از شهرها در صدد برقراری ارتباط با دیگر شهرها و بسترسازی مناسب برای شکل گیری فرآیند جهانی رو به سوی دیپلماسی شهری برآمدند. دیپلماسی شهری ابزاری مفید و کاربردی از پارادیپلماسی است که موجب آشکارسازی نقش شهرها به عنوان بازیگران هوشمند، خلاق و دانش بنیان در عرصه تعامل بین المللی، توسعه اقتصادی و فرهنگی در جهان (گودرزی و صباغ کلاته حسینی، ۱۳۹۶: ۶۸) و همچنین تعاملات میان شهری مدیران کلان شهرها در راستای مناسبات بین المللی میان کلان شهرهای کشورهای مختلف می گردد. از دیگر اهداف این دیپلماسی می توان به تعامل و همفکری دیدگاه‌ها، تجارب و اطلاعات میان شهرها و مدیریت‌های شهری جهان و جستجوی منافع شهری خود در کلان شهرها و دیگر جهان شهرها اشاره نمود. هدف از این دیپلماسی تقویت همکاری‌های جهانی بین شهری و دستیابی به علایق و منافع شهری و شهروندی مشترک با هدف برقراری زیست فضای شهری پایدار است (تسلیمی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۶۸-۱۶۷). در سال های اخیر، یافته‌های تحقیقاتی از سوی پژوهش‌های علمی و تخصصی، اطلاعات مورد نیاز فراوانی را در مورد میزان شکست و عوامل مؤثر بر پایداری و موفقیت چنین روابطی ارائه نموده است. اما برای اعمال این اصول، شهرها نیازمند دستورالعمل ها و چارچوب سیاستی و روند رسمی می باشند تا روابط پایدار را به دست گیرند و آن ها را با موفقیت مدیریت کنند (دویلیرز ، ۲۰۰۹: ۱۴۹). از نظر عمل، دیپلماسی شهری می تواند در دو حوزه همکاری‌های شهری بین المللی در قالب شهر خواهر و همکاری چند جانبه در قالب عضویت، فعالیت در مؤسسات و سازمان های بین المللی در زمینه مدیریت شهری باشد (باقری و همکاران، ۲۰۱۶: ۸۴). پدیده خواهرخواندگی یا برقراری رابطه با جامعه در یک کشور خارجی به طور معمول برجسته ترین فعالیت در این حیطه (دویلیرز، ۲۰۰۵: ۶) و چارچوبی مهم برای حفظ روابط با یک یا چند شهر در کشورهای مختلف است (فرانکو و مارملو ، ۲۰۱۴: ۷۸). این قراردادها به ویژه در کشورهای توسعه یافته تمرکز یافته است (ماندیامبیرا ، ۲۰۱۴: ۱۳۱). این همکاری می تواند تأثیر مثبتی بر ارائه خدمات دولت محلی یا تقویت موقعیت مالی دولت‌های محلی داشته باشد. همچنین می تواند بر توسعه بخش دولت محلی تأثیر بگذارد (بویز و همکاران، ۲۰۰۹: ۱۹۴-۱۹۳). با این حال بسیاری از این مشارکت ها با شکست مواجه شده اند. بر اساس مطالعات ممکن است هزینه‌های این مشارکت از مزایای آن بیشتر باشد (دویلیرز، ۲۰۰۹: ۱۵۰). فقدان تمرکز بر اهداف روشن، تغییرات سیاسی و جریان یک طرفه منابع از جمله چالش های طرح خواهرخواندگی می باشند (بانتنبال و مامون ، ۲۰۱۷: ۱۴-۱۲). مشکل دیگر این مبحث در مورد چگونگی ایجاد یک همکاری خواهرخواندگی است (ایندریاتی و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۵۷). عوامل بسیاری در موفقیت خواهرخواندگی

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

شـهری تأثیـر دارنـد. ایـن عوامـل توسـط بسـیاری از تحقیقـات علمـی (دویلیـرز، ۲۰۰۹: ۱۵۰؛ بانتنبـال و مامـون، ۲۰۱۷: ۱۴-۱۲) و متخصصـان از جملـه مؤسسـات بین المللـی خواهرخواندگـی مـورد بررسـی قـرار گرفتـه اسـت (دویلیـرز، ۲۰۰۹: ۱۵۰). در ایـن پژوهش هـا عواملی چـون اراده سیاسـی و تعهد جامعه مدنـی، مشـارکت جامعـه (به ویژه مشـارکت گسـترده گروه هـای اجتماعـی، سـازمان ها، دانشـگاه ها)، ایجـاد اهـداف روشـن و برنامه های کاری معین بین شـهرهای خواهرخوانـده، درک (ایجاد اعتمـاد و احترام) و تعریف واضـح از انتظـارات متقابـل از جملـه عوامـل مؤثـر در موفقیـت خواهرخواندگـی عنـوان شـده اند (بانتنبال و مامـون، ۲۰۱۷: ۱۴-۱۲). بـا ایـن حـال در کشـورهای در حـال توسـعه، دانـش آکادمیـک دربـاره مزایـا و چالش هـای این همکاری کمیاب و بسـیار مبهم اسـت و توافـق مشـترکی در رابطـه با عوامل مؤثـر بر موفقیت طـرح خواهرخواندگـی برای کمـک به تدابیـر مدیریت خوب و توسـعه شـهری وجود ندارد (بانتنبال و مامون، ۲۰۱۷: ۱۲).

در این تحقیق سـعی بر واکاوری و بررسـی این مسـئله پرداخته و با اسـتفاده از نظرات کارشناسـان و خبرگان محلـی بـه شناسـایی و اولویت بنـدی مؤلفه هـای مؤثر در اسـتفاده از ظرفیـت خواهرخواندگـی شـهرها (بـا رویکرد توسـعه اقتصادی؛ مطالعه موردی: کلانشـهرها) همت گماشـته شـده است.

پیشینه تحقیق

جهانی شـدن در طول حیات بشـر وجود داشـته است. برخـی ریشـه آن را در مقطـع زمانـی پـس از انقـلاب صنعتـی و برخـی پـس از جنـگ جهانـی می داننـد (سـلیمانی و نظریـان، ۱۳۸۹: ۱۳). شهرسـتان خواهـر پـس از پایـان جنگ جهانـی دوم (دویلیـرز، ۲۰۰۵: ۶؛ بانتنبـال و مامون، ۲۰۱۷: ۱) بین بریسـتول انگلسـتان و هانوفـر آلمان در سـال ۱۹۴۷ (دویلیرز، ۲۰۰۵: ۷-۶) بـه عنـوان شـکلی مشـترک از همکاری هـای دوجانبه بین المللـی شـهری در اروپـا و دیگـر نقـاط بـه وجـود آمد (فانفگلد ، ۲۰۱۵: ۶۷؛ گانج ، ۲۰۱۶: ۵) و در سـال ۱۹۵۶ به ایالات متحده گسـترش یافته (سـیتین جاک و همـکاران، ۲۰۱۴: ۷) و بـه عنـوان شـکل جدیـدی از دیپلماسـی شـهر به شهر تعریف شـد (دویلیرز، ۲۰۰۵: ۶). ایـن پدیـده در کشـورهای مختلـف بـه نام هـای متفاوتی شـناخته می شـود. در جدول زیر بـه برخی از این اصطلاحات اشـاره شـده اسـت.

ایـن اصطلاحـات بـه مفهـوم همـکاری بیـن شـهرهای (سـیتین جاک و همـکاران، ۲۰۱۴: ۶؛ بانتنبـال و مامـون، ۲۰۱۷: ۱؛ یامیـن و اوتامـی، ۲۰۱۶: ۴۰۲) کشـورهای مختلـف (لوانـت و همـکاران، ۲۰۰۶: ۴) به عنـوان فعالیـت جامعـه بین المللـی (یامیـن و اوتامـی، ۲۰۱۶: ۴۰۲) می باشـد کـه بـه طـور رسـمی بـر ایـن همکاری توافق شـده اسـت (سـیتین جاک و همکاران، ۲۰۱۴: ۶). هـدف از مشـارکت خواهرخواندگی شـهری متحـد نمـودن مـردم بـا یکدیگـر بـه منظـور تقویـت درک متقابـل و افزایـش مزایـای متقابـل از طریـق بـه اشـتراک گذاشـتن دانـش و فرصت های جدید (شـاو و کارلیـس ، ۲۰۰۲: ۴۴)، بهبـود روابـط بیـن فرهنگ ها و افـراد (رولدان ، ۲۰۱۸: ۵۰۳؛ دویلیـرز، ۲۰۰۹: ۱۴۹؛ لوانـت و همـکاران، ۲۰۰۶: ۴؛ ایندریاتـی و همـکاران، ۲۰۱۶: ۱۵۶؛ یامیـن و اوتامـی، ۲۰۱۶: ۴۰۲) و تقویـت رشـد و توسـعه منطقـه در بلندمـدت اسـت (مک کنن و ویدنفلـد ، ۲۰۱۶: ۳۸۹؛ یامیـن و اوتامـی، ۲۰۱۶: ۴۰۲). بـا وجـود اهمیـت ایـن مهـم، مطالعـات اندکـی ایـن موضـوع را مورد پژوهـش قرار داده انـد (لیو و هو ، ۲۰۱۸). محققـان خواهرخواندگی بـه کمبود تحقیقات جـدی در زمینـه حوزه هـای دولـت محلـی و روابـط خواهرخواندگـی تأکیـد نموده اند (چانگ و ماسـیتیلی ، ۲۰۰۸: ۲۳۲). یکـی از حوزه های دیپلماسـی شـهری موضـوع خواهرخواندگـی اسـت. در ایـن رابطـه رضایی (۱۳۹۳) در مطالعـه ای بـه تحلیـل جایگاه دیپلماسـی عمومـی در گردشـگری ایـران پرداختـه و دو دسـته اقدامـات در سـطح داخلـی و خارجـی بـرای رونـق صنعـت گردشـگری و بـه تبـع توسـعه دیپلماسـی عمومـی پیشـنهاد نموده کـه توجه ویژه به دیپلماسـی گردشـگری بـه عنـوان دیپلماسـی مثبـت و انسـانگرا

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

جدول ۱- اصطلاح خواهرخواندگی در کشورهای مختلف

اصطلاح	شهر/ها	محقق/ها
شهرهای دوستانه	چین	ماندیامبیرا، ۲۰۱۴: ۱۳۱؛ جوهنیمی و سرژونین[14] ۲۰۱۷: ۴۴۴؛ ایندریاتی و همکاران، ۲۰۱۶
	ژاپن	
شهرهای خواهرخوانده	ایالات متحده	(سیتین‌جاک[15] و همکاران، ۲۰۱۴: ۶؛ د-ویلیرز، ۲۰۰۹: ۱۴۹؛ کارامان[16] ۲۰۱۳: ۱۹۷؛ ماندیامبیرا، ۲۰۱۴: ۱۳۱)؛
	مکزیک	
شهرهای دوقلو	روسیه	(سیتین‌جاک و همکاران، ۲۰۱۴: ۶؛ د-ویلیرز، ۲۰۰۹: ۱۴۹؛ کارامان، ۲۰۱۳: ۱۹۷؛ ماندیامبیرا، ۲۰۱۴: ۱۳۱)
	انگلیس	
Jumelage	فرانسه	یامین و اوتامی، ۲۰۱۶: ۴۰۲
Partnerstade	آلمان	یامین و اوتامی، ۲۰۱۶: ۴۰۲

(جمعبندی جدول فوق توسط محقق صورت پذیرفت)

مهم‌ترین پیشنهاد می‌باشد. بسیاری از مطالعات خواهرخواندگی به بررسی اثرات و تجارب حاصل از این حوزه اشاره نموده‌اند. در جدول زیر به برخی از تجارب موفق در حوزه‌ی خواهرخواندگی با رویکرد اقتصادی- اجتماعی ارائه شده است.

بخشی از مطالعات نیز به بررسی عوامل موفقیت خواهرخواندگی پرداخته‌اند. در این پژوهش‌ها عوامل برنامه استراتژیک صریح و قابلیت مدیریت، بازاریابی، انتخاب شریک، ساختار حکومتی، نگرش، سوابق، آموزش، ریسک پذیری، اتحاد، مشارکت گسترده در جامعه، تعامل، حمایت، توسعه، ورزش، وجود تشابه، تنظیم مقررات در دیدارها، معیارسنجی، فرهنگی (د-ویلیرز، ۲۰۰۵: ۲۲۱، د-ویلیرز، ۲۰۰۹: ۱۵۰، بویز، ۲۰۰۹، بانتنبال و مامون، ۲۰۱۷؛ ایندریاتی و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۶۲؛ لوانت و همکاران، ۲۰۰۶، اینتاسی و همکاران، ۲۰۱۳) به عنوان عوامل مؤثر بر موفقیت خواهرخواندگی معرفی شده‌اند.

روش شناسی

این پژوهش از نظر ماهیت کیفی- کمی بوده و با توجه به هدف پژوهش کاربردی می‌باشد. جامعه آماری بخش کیفی این پژوهش شامل مطلعین کلیدی (مدیران ارشد شهری- اساتید دانشگاهی آشنا به موضوع مربوطه) بود که با تعداد ۲۰ نفر از این افراد مصاحبه نیمه ساختار یافته صورت پذیرفت. در نهایت از مجموع تحلیل‌های حاصل از داده‌های کیفی پژوهش و همچنین مطالعات کتابخانه‌ای مؤلفه‌های مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی شهرها (با رویکرد توسعه اقتصادی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و مجموعاً ۸۰ گویه استخراج گردید. برمبنای نظر اساتید مربوطه ابزار گردآوری پرسشنامه‌ای مشتمل بر سه بخش (بخش اول شامل ویژگی‌های شخصی پاسخگویان و بخش دوم شامل مؤلفه‌های اقتصادی مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی خواهرخواندگی و بخش سوم شامل مؤلفه‌های سیاسی- اجتماعی مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی خواهرخواندگی) بود که به‌صورت طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) تنظیم شده بود. روایی پرسشنامه با استفاده از نظر گروهی از اساتید صاحب‌نظر و متخصصان تأیید شد. به منظور تعیین پایایی پرسشنامه‌ها از آلفای کرونباخ به وسیله پیش -آزمون استفاده شد. در آلفای کرونباخ دامنه ضریب پایایی از صفر تا یک است هر چه ضریب بدست آمده به عدد یک نزدیک تر باشد، پرسشنامه دارای پایایی (اعتبار) بیشتری است. سطح پایایی پرسشنامه با استفاده از پیش‌آزمون و از طریق تکمیل ۳۲ پرسشنامه (۰/۸ تا ۰/۸۹) بدست آمد که حاکی از اعتبار بالای پرسشنامه است و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام پذیرفت. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

جدول ۲- تجارب موفق در حوزه‌ی خواهرخواندگی با رویکرد اقتصادی- اجتماعی

تجارب موفق در حوزه‌ی خواهرخواندگی	منبع/منابع
تقویت توسعه در هر دو شهر، افزایش همکاری، مبادله اطلاعات برای توسعه و رفاه بهتر	ویکسونو (۲۰۱۷)
افزایش تعداد بازدیدکنندگان، دانشجویان، افزایش همکاری اقتصادی با کارآفرینان، افزایش تعداد فعالیت‌های گردشگری و فرهنگی	لوانت و همکاران (۲۰۰۶)
نزدیک شدن روابط، دوستی، تبادل تجربیات، تسهیم نیازهای مشترک، منافع اقتصادی، فرهنگ	فرانکو و مارملو (۲۰۱۴)
افزایش ارز خارجی، افزایش توسعه منطقه‌ای	ایندریاتی و همکاران (۲۰۱۶)
پوشش رسانه‌ای برنامه‌ها و رویدادها، حمایت از رسانه‌ها	میشل و دان‌بگین ، (۱۹۹۷)
تقویت دولت‌ها	بانتن‌بال و لیندرت (۲۰۰۸)
تفاوت‌های فرهنگی	ماسیتیلی و چانگ (۲۰۰۸)
ارتقاء حمایت سیاسی ، تأثیرات مثبتی بر حمایت خصوصی و گسترده	تاوسندپفوند و شفر (۲۰۱۸)
تأثیرات مثبت بر همکاری بین‌المللی شهر به شهر	بویز (۲۰۰۹)
مزایای اقتصادی، مزایای گردشگری	یاین و اوتامی (۲۰۱۶)
ارتقاء حس تعلق ساکنان به هویت خود، احساس تعلق ضعیف، ترویج بیشتر ارزش‌های فردی به نسبت ارزش‌های جمعی	دیویدوویچ و اربیلی، ۲۰۱۷
جذب سرمایه‌گذاری خارجی، ترویج صادرات محصولات محلی، مبادلات فرهنگی، همکاری با شرکای تجاری و شهرهای همسایه، تبادل ایده‌ها ، بهبود آموزش بین‌المللی، جذب گردشگران و مهاجران خارجی، تبلیغات در خارج از کشور، انجام مأموریت‌های تجاری در خارج از کشور، دفتر خارجی یا نماینده خارجی در خارج از کشور، مبارزه با نژادپرستی، افزایش درک جوامع، مشارکت اجتماعی قوی‌تر، بهبود ارائه خدمات و حل مشکل، افزایش آگاهی جهانی، تبادل دانش فنی برای بهبود کارایی کسب و کار	د–ویلیرز (۲۰۰۵)

(جمعبندی جدول فوق توسط محقق صورت پذیرفت)

آماره‌ای توصیفی (درصد، میانگین و غیره) و برای تحلیل داده ها از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. تحلیل عاملی روشی مناسب برای تبدیل داده ها به عوامل معنی‌دار می‌باشد. در این روش بدون از دست دادن اطلاعات و با صرفه‌جویی در زمان و هزینه می توان تعداد فراوانی از متغیرها را در ابعاد و سازه های اندک تلخیص نمود. از این روش برای شناسایی عوامل تشکیل دهنده یک پدیده استفاده می گردد. از این رو، هدف اصلی تحلیل عاملی، کوتاه نمودن و سودمند ساختن داده های بدست آمده از متغیرهای فراوان و تبدیل آن ها به دسته کوچکتر از سازه های ترکیبی تازه (عامل ها) با کمترین میزان از دست رفتن داده ها است.

قلمرو تحقیق

در شکل ۱ قلمرو تحقیق نشان داده شده است.

کلانشهرها

بر اساس قانون تقسیمات کشوری و مصوبات ذیربط شهرداریهایی که جمعت آنها بالای یک میلیون نفر

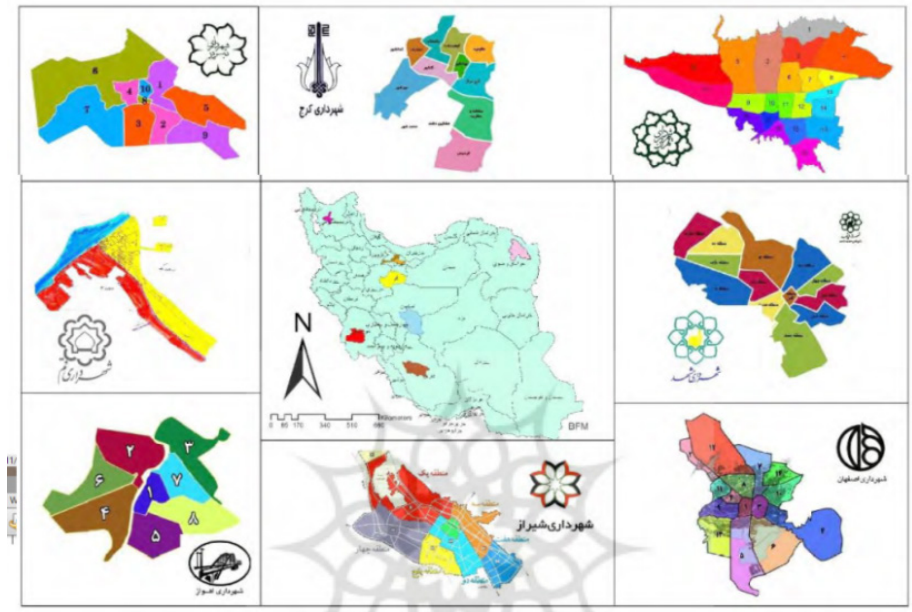
[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

جدول ۳- عوامل موفقیت قرارداد خواهرخواندگی؛ منابع: د-ویلیرز، ۲۰۰۵: ۲۲۱، د-ویلیرز، ۲۰۰۹: ۱۵۰، بویز، ۲۰۰۹، بانتنبال و مامون، ۲۰۱۷؛ ایندریاتی و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۶۲، لوانت و همکاران (۲۰۰۶)، اینتاسی و همکاران (۲۰۱۳)

عوامل موفقیت قرارداد خواهرخواندگی	
برنامه استراتژیک صریح و قابلیت مدیریت	قابلیت اتحاد، چشم‌انداز، تمرکز بر شناسایی و بهره برداری از مزایای رقابتی منطقه، دنبال نمودن یک رویکرد کارآفرینی شهری/ اجتماعی، تمرکز منابع برای شهرهای کوچکتر با محدود کردن تعداد وابستگی‌ها، یکپارچه‌سازی رویکرد در شکل دادن اهداف، درک فرهنگی، آموزش سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، سرمایه‌گذاری در منابع انسانی و امکانات، بررسی منظم طرح‌ها، ارزیابی و پیگیری، ظرفیت توسعه برنامه با مقیاس طولانی مدت، متمرکز نمودن منابع با محدود نمودن تعداد شرکا، وجود یک طرح کسب و کار، توافق یا تفاهم، تمرکز بر استراتژی، اهداف واضح و مشخص، کیفیت مدیریت، مدیریت و رهبری قوی و متعهد جامعه، تعهد مدیریت، اراده سیاسی و تعهد جامعه مدنی
بازاریابی	ارتباطات بازاریابی
انتخاب شریک	سازگاری شریک
ساختار حکومتی	کمیته خواهرخوندگی گسترده، حمایت افراد کلیدی محلی، استقرار کارکنان اختصاصی
نگرش	تعهد به همکاری پیوند (پشتیبانی جامع از دولت محلی و همچنین بخش کسب و کار) نگرش شراکت مثبت، عمل متقابل، درک هر دو طرف، حساسیت به تفاوت‌های فرهنگی، تمایل و نگرش مثبت نسبت به ریسک، نگرش و ارزش‌های اعتماد، انعطاف‌پذیری
سوابق	روابط سابق
آموزش	به آموزش کارکنان بپردازد.
ریسک‌پذیری	جرأت خطر کردن
اتحاد	تشکیل اتحاد
مشارکت گسترده در جامعه	مشارکت سازمان‌های غیر دولتی و بخش تجاری، تشکیل زیرمجموعه‌ها، انگیزه‌ها در طراحی مشارکت بیشتر و تعهد، بحث آزاد در مورد انگیزه‌ها، تجزیه و تحلیل مشترک مشکلات، مشارکت در کل جامعه، مشارکت گسترده (مثلاً از نهادها، سازمان‌ها، گروه‌های اجتماعی، دانشگاه‌ها و بخش‌های تجاری)، مشارکت بیشتر شهروندان
تعامل	مبادلات منظم، ارزیابی مبادلات منظم از جمله تبادل معلمان و دانشجویان، ارتقاء تبادل آکادمیک توسعه روابط فرهنگی و تبادل، روابط متقابل، لینک ارتباطی صحیح برای حفظ روابط با کیفیت مناسب، کم نمودن هر ساله هزینه فعالیت‌های تبادل، تبادل منظم از جمله انواع مبادلات کم هزینه، حفظ همکاری کارکنان، ریشه‌های ارتباطات فرد به فرد
تنظیم مقررات در دیدارها	تعریف واضحی از انتظارات متقابل، تماس منظم، گزارش‌نویسی و گزارش دادن، تعیین زمان مجدد در صورت نیاز، دیدارهای متقابل ، فعالیت‌ها باید بر اساس نیاز واقعی باشد.
حمایت	تقویت سیاست‌های دولت و محیط سازمانی برای تسهیل اقدام مشترک، وجود محیطی کارآمد، کمک تسهیل کننده فراملی، کمک سفارتخانه‌ها، قطعنامه رسمی شورای شهر برای حمایت از خواهرخواندگی، حمایت قوی از شورای شهر، حمایت قوی و مشارکت دولت‌های محلی به طور مستقیم یا غیرمستقیم و همچنین حمایت از جوامع و افراد مشتاق این برنامه، آگاهی جامعه از همکاری
توسعه	تمرکز بر توسعه و برنامه ریزی / مسکن و توسعه
ورزش	تمرکز بر ورزش
وجود تشابه	هویت مشابه و شباهت شخصیت‌ها در هر دو طرف، سابقه‌ی مشابه، وجود دانش/ تحصیلات اشتراکی، کیفیت و کمیت فعالیت‌های مشترک فعل، مراحل مشترک در پیاده‌سازی، بازنگری مشترک در مورد پیشرفت انجام شده، نظارت و ارزیابی مشترک
فرهنگی	تمرکز بر عوامل فرهنگی

باشد کلانشهر نامیده می شود. بر اساس آخرین اطلاعات موجود تعداد کلانشهر ها در کشور ۹ شهر می باشد . بر اساس تحقیقات بعمل آمده از مرکز آمار ایران کل جمعت شهری کشور بمیزان ۵۹۴۵۸۳۰۵ نفر می باشد که میزان جمعیت کلانشهرها ۲۱۶۵۸۸۳۳ نفر (حدود ۳۶درصد از کل جمعیت شهری کشور) می باشد .

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

شکل ۱. موقعیت نسبی مناطق مورد بررسی (مأخذ: کلانتری و همکاران، ۱۳۹۵)

جدول شماره ۴ خلاصه ای از اطلاعات کلانشهرهای کشور ارائه شده است؛ منبع: سایت سازمان شهرداریها و دهیاریهای –وزارت کشور، مرکز آمار کشور

نام استان	نام شهرستان	نام شهر	جمعیت شهری
آذربایجان شرقی	تبریز	تبریز	۱,۵۵۸,٦۹۳
اصفهان	اصفهان	اصفهان	۱,۹٦۱,۲٦۰
البرز	کرج	کرج	۱,٤۸۵,٤۵٤
تهران	تهران	تهران	۸,٦۹۳,۷۰٦
خراسان رضوی	مشهد	مشهد	۳,۰۰۱,۱۸٤
خوزستان	اهواز	اهواز	۱,۱۸٤,۷۸۸
فارس	شیراز	شیراز	۱,۵٦۵,۵۷۲
قم	قم	قم	۱,۲۰۱,۱۵۸
کرمانشاه	کرمانشاه	کرمانشاه	۱,۰۰۷,۰۱۸
جمع کل			۲۱,٦۵۸,۸۳۳

بررسی های و تحقیقات نشان می دهد کلانشهرهای کشور از وضعیت اقتصادی نابرابری با توجه به شرایط جغرافیایی ، اجتماعی ، شاخص های شهری و.. بر خوردار هستند و تفاهم نامه ها و قراردادهای بین المللی منعقد شده فی مابین شهرداریها تاثیر بسزایی در رشد و توسعه درآمدی و اقتصاد شهری نداشته است در این تحقیق سعی بر واکاوی و بررسی این مسئله پرداخته و در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی شهرها (با رویکرد توسعه اقتصادی؛ مطالعه موردی: کلانشهرها) اقدام نموده است.

در جدول ۵ خلاصه ای از وضعیت خواهرخواندگی در کلان شهرهای کشور ارائه شده است.

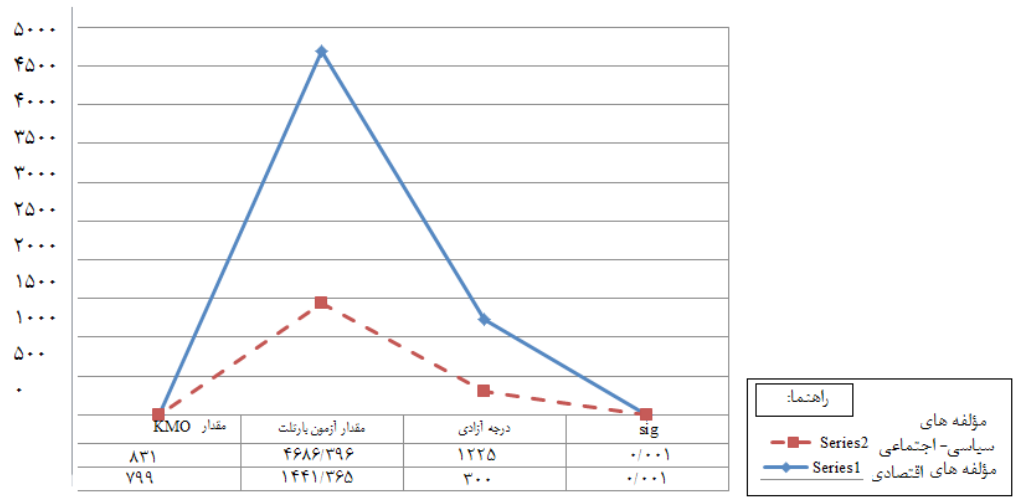
[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

یافته های تحقیق

اولویت بندی مؤلفه های مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی شهرها (با رویکرد توسعه اقتصادی) اولین مرحله تشکیل ماتریس داده ها می باشد. ماتریس داده ها جدولی است که ستون های آن متغیر و سطور آن کارشناسان می باشد. به منظور تشخیص مناسب بودن داده ها از آزمون کرویت بارتلت و آماره KMO استفاده گردید. نتایج بدست آمده فرض ناهمبسته بودن متغیرها را رد نمود. در نتیجه متغیرها با یکدیگر دارای همبستگی بوده و برای تحلیل عاملی مناسب می باشند (شکل ۲). قبل از اجرای تحلیل مؤلفه های اصلی بایستی به ارزیابی تناسب داده ها پرداخته شود. بدین منظور ماتریس عامل پذیر باید دارای چند همبستگی نسبتاً بالا باشد. بار عاملی میزان اهمیت متغیرها را نشان می دهد. در کل بار عاملی های بالاتر از ۰/۵

جدول ۵- وضعیت خواهرخواندگی در کلان‌شهرهای کشور؛ منبع: دهشیری و خرمی، ۱۳۹۷: ۱۰۴-۱۰۳

شهر	روابط خواهرخواندگی با شهرها (و همکاری مشترک)	رویدادهای فرهنگی- ورزشی بین‌المللی	همکاری و عضویت در سازمان‌ها و شبکه‌های بین‌المللی
تبریز	استانبول؛ باکو؛ غزه؛ قازان؛ خجند؛ موگیلف؛ گنجه؛ ارزروم؛ کربلا	تبریز، پایتخت گردشگری کشورهای اسلامی ۲۰۱۸	عضو (انجمن جهانی متروپلیس‌ها؛ مجمع شهرداران آسیایی)؛ ثبت برخی آثار تاریخی در فهرست میراث جهانی یونسکو
شیراز	نیکوزیا (۱۹۹۹)؛ دوشنبه (۱۹۸۰)؛ جونگ کینگ (۲۰۰۵)؛ وایمار (۲۰۰۹)؛ پچ (۲۰۱۶)		عضو شبکه (شهرهای یادگیرنده یونسکو)؛ عضو (اتحادیه شهرهای تاریخی؛ انجمن جهانی متروپلیس‌ها؛ مجمع شهرداران آسیایی)؛ ثبت برخی آثار تاریخی درفهرست میراث جهانی یونسکو
مشهد	ارومچی؛ لاهور؛ کراچی؛ نجف؛ بغداد؛ کربلا؛ کاظمین (تفاهم‌نامه همکاری)	پایتخت فرهنگی جهان اسلام، ۲۰۱۷	انجمن جهانی متروپلیس‌ها عضو مجمع شهرداران آسیایی
تهران	لس‌آنجلس (۱۹۷۲) ؛ بیشکک (۱۹۹۴)؛ هاوانا (۲۰۰۱)؛ مسکو (۲۰۰۴)؛ مینسک (۲۰۰۶)؛ کاراکاس (۲۰۰۵)؛ سئول (۱۹۶۳)؛ پرتوریا (۲۰۰۲)؛ پکن (۲۰۰۶)؛ استانبول (۲۰۰۶)؛ صنعا، کویت؛ خارطوم؛ برازیلیا؛ بانکوک؛ بوداپست (۲۰۱۵)؛ تفلیس (۲۰۱۵)؛ (بغداد، کابل، پاریس، میلان، سن پترزبورگ و سارایوو (تفاهم‌نامه همکاری))	میزبانی هفتمین دوره بازی‌های آسیایی (۱۹۷۴)	- عضو شبکه City Net است. - عضو انجمن جهانی متروپلیس‌ها - عضو مجمع شهرداران آسیایی - عضو سازمان شهرها و پایتخت‌های اسلامی - ثبت برخی آثار تاریخی در فهرست میراث جهانی یونسکو
اصفهان	شبان (۱۹۸۹)؛ کوالالامپور (۱۹۹۷)؛ فرایبورگ (۲۰۰۰)؛ فلورانس (۱۹۹۸)؛ یاش (۱۹۹۹)؛ بارسلون (۲۰۰۰)؛ ایروان (۲۰۰۰)؛ کویت (۲۰۰۰)؛ هاوانا (۲۰۰۱)؛ لاهور (۲۰۰۴)؛ سن پترزبورگ (۲۰۰۴)؛ داکار (۲۰۰۹)؛ بعلبک (۲۰۰۹)؛ گیونگجو	پایتخت فرهنگ اسلامی در سال ۲۰۰۶	عضو شبکه (شهرهای خلاق یونسکو؛ همکاری میان شهری در میراث فرهنگی ناملموس و شبکه شهر)؛ عضو اتحادیه شهرهای تاریخی؛ انجمن جهانی متروپلیس‌ها؛ مجمع شهرداران آسیایی)؛ ثبت برخی آثار تاریخی در فهرست میراث جهانی یونسکو

شکل ۲- نتایج آماره KMO و آزمون بارتلت

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۵۵ تابستان ۹۸
No.55 Summer 2019

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

جدول ۶- عوامل اقتصادی مؤثر در موفقیت خواهرخواندگی در دستیابی به درآمد پایدار؛ منبع: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷)

عامل	متغیرها	بار عاملی
جذب سرمایه‌گذاری خارجی	وجود امنیت اقتصادی برای سرمایه‌گذاران (ثبات نرخ ارز و غیره)	۰/۷۸۸
	نرخ مورد قبول بازگشت سرمایه (نرخ بهره)	۰/۷۸
	آزادسازی تجاری	۰/۷۶۵
	وجود زیرساخت‌های فیزیکی (شبکه ارتباطی، مخابرات، جاده و غیره)	۰/۷۵۹
	سرمایه انسانی (نیروی کار)	۰/۷۵۵
	دارایی (وجود مواد اولیه)	۰/۷۴۹
	سیاست‌های حمایتی دولت از سرمایه‌گذاران خارجی	۰/۷۳۴
	دسترسی به بازارهای منطقه‌ای و جهانی	۰/۷۳۳
	اندازه‌ی دولت	۰/۶۵۳
	برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی و گسترش روابط بین‌الملل	۰/۵۲۹
جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی	اعمال قوانین کارای تضمین‌کننده‌ی سود کارگزاران خصوصی	۰/۸۲۸
	اعمال مدیریت مطلوب شهری و کسب اطمینان سرمایه‌گذاران	۰/۷۸۴
	ارائه‌ی مشاوره نهادهای متخصص در حوزه‌ی مالی و سرمایه‌گذاری	۰/۷۳۲
	تدوین ضوابط مشارکت توسط شهرداری‌ها و شفاف‌سازی عقد هر قرارداد	۰/۷۲
	ثبات نسبی در قیمت‌ها و نرخ‌ها	۰/۷۰۷
	عدم وجود بوروکراسی و تشریفات زائد اداری	۰/۶۸۳
	بهبود فضای کسب و کار	۰/۶۷۶
	اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی در خصوص جذب سرمایه‌گذاران پروژه	۰/۶۷۴
	افزایش سطح تخصص مسئولین پروژه	۰/۶۷۲
	تدوین اساسنامه تکریم سرمایه‌گذاران	۰/۵۴۴
بسترسازی فرصت‌های تجاری	ضمانت‌ها و قراردادهای بین‌الملل	۰/۷۹۳
	عزم و اراده شورای شهر جهت ایجاد سازمان تخصصی در زمینه‌ی سرمایه‌گذاری	۰/۷۳۳
	فراهم‌سازی امکانات بالقوه در شهرداری‌ها جهت جذب سرمایه‌گذاران سرگردان	۰/۷۱۹
	استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری و تبلیغ در شناساندن مشاوره جهت جذب سرمایه	۰/۷۱۵
	تجهیز دفتر نماینده‌ی خارجی در خارج از کشور	۰/۷۱۲
	راه‌اندازی کاربری‌های خدماتی- تجاری درآمدزا	۰/۶۹۹
	استفاده از نیروهای متفکر و خلاق در حوزه هزینه و درآمد شهرداری‌ها	۰/۶۸۵
	وجود زمینه‌های فراوان جهت انجام پروژه‌های شهری	۰/۶۷۵
	ظرفیت‌سازی مناسب	۰/۶۴۸
کارآفرینی بین- توسعه	نوآوری و پیشگامی در عرصه‌های بین‌المللی	۰/۷۵۹
	برگزاری آموزش‌های کارآفرینی و تجاری	۰/۷۱۳
	سرمایه‌گذاری روی پروژه‌های کم ریسک‌تر	۰/۶۶۸

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

	ارتقاء دانش بازاریابی مدیران در بازارهای خارجی	۰/۵۸۴
تغییر شیوه مدیریتی	یکپارچه‌سازی مدیریت شهری (از سنتی به یکپارچه)	۰/۸۱۱
	کاهش هزینه‌های موجود	۰/۷۲۶
	خلق منابع درآمدی جدید	۰/۶۶۴
	افزایش درآمد و بهره‌وری منابع موجود	۰/۶۲۶
حمایتی	ارائه‌ی مشوق‌ها و تضمین‌ها از سوی مدیریت شهری در جهت گسترش سرمایه‌گذاری	۰/۷۸۴
	تسهیل‌سازی فرآیند اخذ وام و استقراض (با تسهیلات بلندمدت)	۰/۷۸۳
	کمک‌های بلاعوض دولت، اعانات و کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی	۰/۷۰۴
توجه به بازار	نیازسنجی بازار در سطوح ملی و منطقه‌ای- بین‌المللی	۰/۷۶۹
	ایجاد انگیزه در کارکنان بخش بازاریابی جهت خلاقیت و ایده‌های بکر	۰/۷۴۷
	ایجاد ساز و کار مناسب جهت تشویق ذی‌نفعان و ارائه نظرات و ایده‌های خلاق	۰/۶۶۱
	ارائه‌ی کانال‌های بازایابی جدید و بهبود عرضه	۰/۴۹۸
پاسخ‌دهی به سهامداران	ایجاد زمینه و برنامه‌هایی جهت رسیدگی به درخواست سرمایه‌گذاران	۰/۸۳۱
	کاهش شکاف موجود بین درک انتظارات ذینفعان	۰/۷۹۳
	استفاده از کانال‌های متفاوت برای برقراری ارتباط و خدمات‌رسانی	۰/۶۶۹
رشد گردشگری	بهره‌گیری از امکانات و منابع توسط مدیریت شهری در جهت توسعه گردشگری	۰/۶۶
	هماهنگی ارگان‌های تصمیم‌گیرنده در امر گردشگری	۰/۶۳۲
	برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط با گردشگری برای مدیران شهری	۰/۵۸

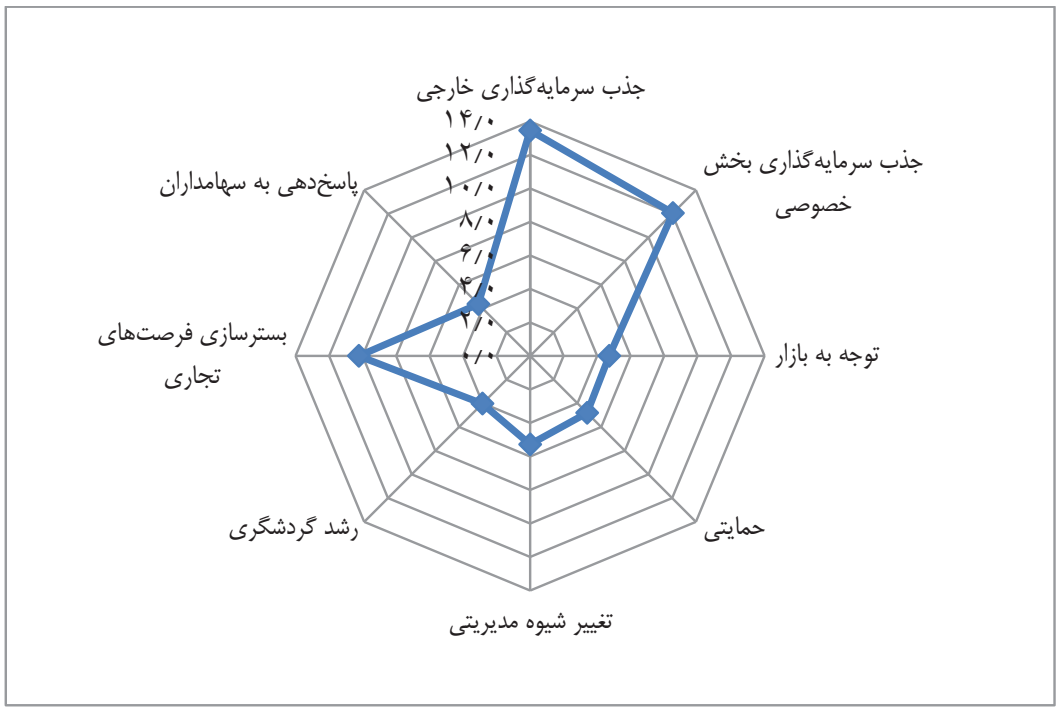
مدیریت شهری
فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۵۵ تابستان ۹۸
No.55 Summer 2019

دارای سطح معناداری بالا و بارعاملی های بزرگتر از ۰/۷ بسیار معنی دار محسوب می شوند (علی یاری و همکاران، ۱۳۹۸: ۲۳۲-۲۳۱). جدول ۵ عوامل اقتصادی مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی شهرها را نشان می دهد. بر اساس نتایج در دسته اقتصادی پس از چرخش واریماکس، نه عامل با مجموع واریانس ۶۴/۴۹ درصد استخراج گردید. عامل اول ۱۳/۴۶ درصد از واریانس کل مؤلفه های مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی را تبیین می نماید. میزان تبیین این عامل نشان-دهنده آن است که اثر بالایی در موفقیت خواهرخواندگی داشته و بایستی بیش از سایر عوامل مورد توجه قرار گیرد. عوامل با توجه به متغیرهای همبسته در هر عامل نام گذاری شدند.

شکل ۳ درصد تبیین واریانس عوامل اقتصادی مؤثر در موفقیت خواهرخواندگی را نشان می دهد. بر اساس نتایج پس از چرخش واریماکس، نه عامل با مجموع واریانس ۶۴/۴۹ درصد استخراج گردید. یافته ها نشان داد که جذب سرمایه گذاری خارجی با ۱۳/۴۶ درصد واریانس، جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی با ۱۲/۰۶ درصد از واریانس و بسترسازی فرصت های تجاری با ۱۰/۲۳ درصد واریانس به ترتیب دارای بیشترین اثر در موفقیت خواهرخواندگی می باشند. سایر عوامل به ترتیب اهمیت شامل عوامل توسعه کارآفرینی بین الملل با ۵/۵۳ درصد واریانس، "تغییر شیوه مدیریتی" با ۵/۲۸ درصد واریانس، "حمایتی" با ۴/۸۱ درصد واریانس، "توجه به بازار" با ۴/۷۲ درصد واریانس، "پاسخ دهی به سهامداران" با ۴/۳۷ درصد واریانس و "رشد گردشگری" با ۴/۰۳ درصد واریانس می باشند.

جدول ۷عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی را نشان می دهد. بر اساس نتایج در دسته سیاسی- اجتماعی پس از چرخش

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

شکل ۳- درصد تبیین واریانس عوامل اقتصادی مؤثر در موفقیت خواهرخواندگی

مدیریت شهری
فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۵۵ تابستان ۹۸
No.55 Summer 2019

واریماکس ۲۵ متغیر در ۶ عامل دسته بندی شد. این عوامل مجموعاً تبیین کننده ی ۶۰/۶۴۳ درصد از واریانس کل عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در موفقیت استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی می باشند. عامل اول با تبیین ۱۱/۶۹۳ درصد از واریانس کل به ترتیب از متغیرهای قدرت سیاسی در سطح ملی و بین المللی، انگیزه های سیاسی خشونت (خشونت داخلی- تروریسم)، بحران سیاسی و تظاهرات ضد دولتی از جانب افکار عمومی، کارایی سیاسی (اداره مطلوب کشور و کاهش میزان فساد اداری)، تنش های قومی و قبیله ای در کشور بارگیری نموده و دارای بیشترین اهمیت در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی است. سایر عوامل نیز بر حسب متغیرهای همبسته در هر عامل نام گذاری شدند.

شکل ۴ درصد تبیین واریانس عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در موفقیت استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی (با رویکرد توسعه اقتصادی) را نشان می دهد. بر اساس نتایج مهم ترین عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی به ترتیب اهمیت شامل عوامل "ثبات سیاسی داخلی و خارجی" با تبیین ۱۱/۶۹۳ درصد از واریانس، "حقوقی" ۱۱/۴۸۴ درصد از واریانس، "مشارکت مردمی" ۱۰/۱۳۴ درصد از واریانس، "تبادلات اجتماعی" ۹/۶۷۴ درصد از واریانس، "عملیاتی" ۹/۵۲۵ درصد از واریانس و "آموزش کارکنان" ۸/۱۳۴ درصد از واریانس می باشد.

جمع بندی و نتیجه گیری

در این پژوهش، به شناسایی و اولویت بندی مؤلفه های مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی (با رویکرد توسعه اقتصادی) مطالعه موردی (کلانشهرها) پرداخته شده است. بدین منظور تعداد ۸۰ متغیر در دو دسته اقتصادی و سیاسی- اجتماعی با بهره گیری از تحلیل عاملی اکتشافی در ابعاد و سازه های اندک تلخیص شدند. تعداد ۵ متغیر به دلیل بارعاملی پایین حذف شده و در نهایت در دسته سیاسی- اجتماعی ۲۵ متغیر در ۹ عامل و در دسته اقتصادی ۵۰ متغیر در ۶ عامل

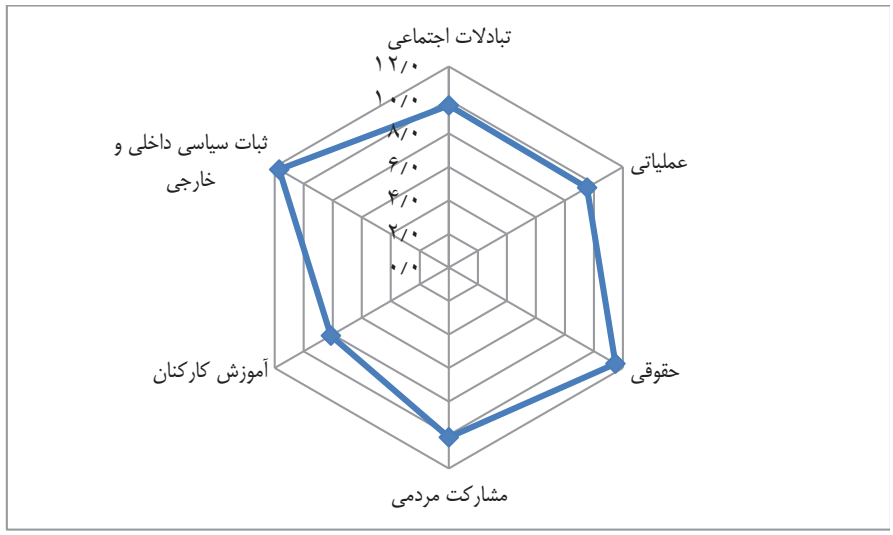
[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

جدول ۷- بارعاملی عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در خواهرخواندگی؛ منبع: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷)

عامل	متغیرها	بار عاملی
ثبات سیاسی داخلی و خارجی	قدرت سیاسی در سطح ملی و بین‌المللی	۰/۸۱۸
	انگیزه‌های سیاسی خشونت (خشونت داخلی- تروریسم)	۰/۷۹۹
	بحران سیاسی و تظاهرات ضد دولتی از جانب افکار عمومی	۰/۷۱
	کارایی سیاسی (اداره مطلوب کشور و کاهش میزان فساد اداری)	۰/۷۰۱
	تنش‌های قومی و قبیله‌ای در کشور	۰/۶۷۲
حقوقی	وجود توافقنامه دو جانبه	۰/۸۱۷
	امکان خروج سرمایه و سود از کشور و عدم وجود تبعیضات (مالیاتی و غیره)	۰/۷۸۵
	اصلاح قوانین مرتبط	۰/۷۶۴
	امکان ارجاع اختلافات به داوری‌های بین‌المللی	۰/۷۵
مشارکت مردمی	اعتماد عمومی به مدیران شهر و مجریان آن‌ها	۰/۸۵۲
	افزایش آگاهی مردم در تصمیم‌گیری‌ها	۰/۷۳۶
	نظارت مردم محلی و ایجاد شرایطی در این خصوص	۰/۷۲۲
	نظرخواهی از مردم محلی قبل و بعد از انجام پروژه	۰/۶۷۴
تبادلات اجتماعی	ترویج تبادلات اجتماعی قوی‌تر	۰/۷۳۷
	ارتقاء درک تقابل و دوستی	۰/۷۳۵
	گسترش روابط فرهنگی و تبادلات	۰/۷۳۴
	ارتقاء تبادل آکادمیک (ارتقاء همکاری آموزشی/ فرهنگی- تخصصی دانشگاهی)	۰/۶۵۳
عملیاتی	هدف و برنامه‌ی عملیاتی مشخص	۰/۸۰۲
	فعالیت و اجرا بر اساس نیازهای واقعی	۰/۷۷۳
	تمرکز بر توسعه و برنامه‌ریزی	۰/۷۱۵
	پیاده‌سازی اهداف پروژه‌ها و برنامه‌ها	۰/۶۷۴
آموزش کارکنان	بهبود آموزش بین‌الملل کارکنان	۰/۷۴۴
	افزایش آموزش زبان‌های خارجه کارکنان	۰/۷۰۸
	تقویت آموزش (رسمی و غیر رسمی) کارکنان	۰/۶۲۴
	اشتراک دانش کارکنان	۰/۵۶۷

تلخیص شدند. در دسته اقتصادی عامل "جذب سرمایه گذاری خارجی" با تبیین ۶۴/۴۹ درصد از واریانس مؤثرترین عامل مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی عنوان شد. لذا جذب سرمایه گذاران خارجی می تواند به عنوان اهرمی جهت شتاب رشد درآمد پایدار شهرداری ها از طریق استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی به کار گرفته شود. سرمایه‌گذاری خارجی یکی از رفتارهای مهم اقتصادی بوده که به تبع حائز اهمیت بسزایی است و در چند سال اخیر توانسته توجه کارشناسان، خبرگان اقتصادی، دولتمردان و سیاستگذاران را به خود جلب کند. این یافته با نتایج حاصل از پژوهش میرزاخانی (۱۳۹۱) که به الزامات سرمایه‌گذاری خارجی در سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی پرداخته همسو بوده و همچنین با نتایج حاصل از تحقیقات کاظمی و همکاران (۱۳۹۲) و کاظمی (۱۳۹۳)

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

شکل ۴- عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در موفقیت استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی

همخوانی دارد. به علاوه وجود امنیت اقتصادی برای سرمایه گذاران به عنوان مهم ترین متغیر شناسایی شد که نشان می‌دهد بستر اقتصادی و امنیت سرمایه، شرایط را برای جذب سرمایه گذاران مهیا می کند. این یافته همسو با نتایج حاصل از پژوهش زارع شاهی (۱۳۷۹) است و با نتایج حاصل از پژوهش میرباقری هیر و سلاحورزی (۱۳۹۵) که از امنیت سرمایه گذاری به عنوان یکی از عوامل مهم در زمینه جذب گردشگر یاد نموده اند هم خوانی دارد. همچنین با نتایج حاصل از تحقیق رفیعی (۱۳۸۸) که از امنیت سرمایه گذاری به عنوان کلید توسعه پایدار اقتصادی ایران یاد نموده، هم جهت است. چرا که سرمایه‌گذاران بین الملل در بستر امنیت، میل و رغبت بیشتری جهت سرمایه گذاری خواهند داشت، لذا کشور میزبان فرصت بهره گیری از مزیت های نسبی، رشد اقتصادی، اشتغال زایی را در عرصه بین الملل کسب خواهد نمود. همچنین این یافته با نتایج حاصل از پژوهش غلامعلی فلاح و طیب نیا (۱۳۸۷) که مسئله ی امنیت اقتصادی از بعد جذب سرمایه گذاری را بسیار حائز اهمیت عنوان نموده، همخوانی دارد. پس از امنیت سرمایه گذاری، نرخ بازگشت سرمایه نیز حائز اهمیت فراوانی است. چرا که بالا بودن نرخ بازگشت سرمایه، نگرانی های ناشی از ناپایداری سیستم اقتصادی را برای سرمایه گذاران پوشش داده و آن ها را ترغیب به سرمایه گذاری می نماید. این یافته با نتایج حاصل از پژوهش خداپرست مشهدی و کردی (۱۳۹۷) که به این مهم اشاره نموده اند، همسو می باشد. همچنین با نتایج حاصل از تحقیق محمدزاده اصل و همکاران (۱۳۸۹) همجهت است. آزادسازی تجاری نیز حائز اهمیت فراوانی می-باشد. چرا که موجبات افزایش بازرگانی بین‌المللی، افزایش جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی و همچنین تسریع انتقال فناوری را فراهم آورده و به رشد و توسعه اقتصادی کشورها کمک می نماید. این یافته با دستاوردهای پژوهشی شریفی رنانی و همکاران (۱۳۹۲) که به بررسی تأثیرات آزادسازی اقتصادی بر شاخص های کلان اقتصادی در ایران با تأکید بر آزادسازی تجاری پرداختند، هم جهت است و با یافته ی پژوهش سادات حسینی و شاه بندرزاده (۱۳۹۶) که به طراحی مدلی ساختاری بر مبنای تحقیق در عملیات نرم جهت شناخت عوامل مدیریت جذب سرمایه گذاری خارجی پرداختند، همخوانی دارد. دسترسی به زیرساخت‌های فیزیکی و سرمایه انسانی و دارایی نیز همسو با نتایج حاصل از پژوهش حسنی و همکاران (۱۳۹۳) است که به

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

بررسی عوامل موثر بر سرمایه گذاری خارجی در اقتصاد ایران همت گماشتند. همچنین سیاست های حمایتی دولت نیز حائز اهمیت بوده، به گونه ای که در تحقیق زینلی (۱۳۹۲) حمایت های همه جانبه ی دولت به دنبال وضع قوانینی در این خصوص در شهر دبی تاثیر بسزایی در جهت جلب سرمایه گذاران در پی داشت. عامل جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی نیز در رده ی دوم اهمیت قرار گرفته است. چرا که جذب سرمایه های بخش خصوصی با توجه به سرمایه های متعدد و منحصر به فرد مادی و معنوی موجود در کشور، موجبات ورود شهرداری ها به عرصه های نوین خدمت رسانی و ارتقاء درآمد پایدار شهرداری ها را فراهم می آورد که با نتایج حاصل از پژوهش صادقی و همکاران (۱۳۹۴) همسو است. پس از آن به ترتیب، عوامل بسترسازی فرصت های تجاری، توسعه کارآفرینی بین-المللی ، تغییر شیوه مدیریتی، حمایتی، توجه به بازار، پاسخ دهی به سهامداران و رشد گردشگری به عنوان مؤثرترین عوامل مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی عنوان شدند که با نتایج حاصل از پژوهش دودانگی (۱۳۹۵)، دیاریان و وجدانی درستکار (۱۳۹۰)، دیوسالار و همکاران (۱۳۹۳) و تقوایی و صفرآبادی (۱۳۹۰) هم خوانی دارد. همچنین مطابق با تحقیق زینلی (۱۳۹۲) عملکرد خوب شرکت های خصوصی و جلب سرمایه های خارجی و دیگر سرمایه ها از جمله دلایل موفقیت شهر دبی در این امر و قرارگیری کشور امارات در اوج رشد اقتصادی بوده که کارشناسان اقتصادی بر آن تاکید می کنند. در دسته سیاسی- اجتماعی نیز عامل "ثبات سیاسی داخلی و خارجی" با تبیین ۱۱/۶۹۳ درصد از واریانس مؤثرترین عامل در موفقیت خواهرخواندگی عنوان شد، چرا که هر گونه تنش و ناآرامی و بی ثباتی در درون کشور یا در روابط اجتماعی با دیگر جوامع، موجبات متوقف کردن رشد اقتصادی را فراهم آورده و تنش های درونی جامعه و بی ثباتی های حاصل از آن عامل توسعه نیافتگی و عدم موفقیت پروژه های شهری است. این یافته، با نتایج حاصل از تحقیقات یعقوب حسینی و معیب حسینی (۱۳۹۶)، منصوری و افقه (۱۳۹۶)، زارع شاهی (۱۳۷۹)، واعظی و مهربانی (۱۳۹۵) و اصغرپور و همکاران (۱۳۹۲) همسو می باشد. پس از آن سایر عوامل به ترتیب اهمیت شامل عوامل "حقوقی"، "مشارکت مردمی"، "تبادلات اجتماعی"، "عملیاتی" و "آموزش کارکنان" می باشد. این عوامل مجموعاً تبیین کننده ی ۶۰/۶۴۴۳ درصد از واریانس کل مؤلفه های سیاسی- اجتماعی مؤثر در استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی است که با نتایج تحقیقات تقوایی و صفرآبادی (۱۳۹۰)، برزگر و همکاران (۱۳۹۶) و کشکولی و باقری کشکولی (۱۳۸۹) همجهت است. بر مبنای یافته های پژوهش پیشنهادهای زیر ارائه می گردد:

با توجه به اولویت جذب سرمایه گذاران خارجی جهت کسب درآمد پایدار شهرداری ها از طریق خواهر خواندگی پیشنهاد می شود برنامه ای منسجم برای جذب و کنترل سرمایه خارجی تهیه شود. این برنامه-ریزی بایستی با راهبرد خاصی هدایت شود که در ابتدا مهم ترین متغیر این عامل، یعنی امنیت سرمایه-گذاران را تأمین کند. کاهش تنش در حوزه بین الملل و سیاست خارجی می تواند کمک شایانی نماید.

با توجه به تحریم های یک جانبه و ناعادلانه علیه کشور ایران، در شرایط فعلی تلاش شود تا کشور بدون نگاه سیاسی و از منظر شهر به شهر معرفی شود.

با توجه به اهمیت جذب سرمایه گذاران بخش خصوصی، ایجاد ساز و کارهایی جهت تقویت این بخش و پیوند مناسب سرمایه گذاران خارجی با بخش خصوصی و فعالیت‌های مشترک آنان جهت تسهیل و پیشبرد روند سرمایه گذاری پیشنهاد می گردد.

پیشنهاد می شود با ایجاد مراکز خدمات مشاوره منطقه ای در هر کلانشهر، خدمت رسانی به

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را از طریق اطلاع رسانی در خصوص امکانات و مزیت‌های موجود در کشور، فرصت‌های سرمایه گذاری و طرح‌ها و ایده‌ها گسترش داد.

طراحی سیاست های تشویقی از جمله معافیت های گمرکی و مالیاتی، اعطای وام و غیره جهت جذب سرمایه گذاران خارجی جهت تسهیل تعاملات و تبادلات پیشنهاد می شود تشریفات اداری مابین کلان شهرهای ایران و سایر شهرهای جهان حذف شده تا فرآیند انعقاد خواهر خواندگی به آسانی صورت پذیرد.

ایجاد دفاتر نوآورانه در شهرهای خواهر خوانده و تجاری سازی فناوری های داخلی از طریق روابط خواهر خواندگی و توسعه ی بازار بواسطه ی اتصال به بازارهای بین المللی پیشنهاد می شود.

پیشنهاد می شود با برگزاری جشن ها و مراسم بین المللی برخواسته از فرهنگ محلی، تربیت نیروی انسانی مجرب در حوزه گردشگری، ایجاد دفاتر دیپلماتیک و تدوین سند دیپلماسی گردشگری از سوی شهرداری ها به ارائه و تبلیغ ابعاد گردشگری شهری در خواهر شهرها همت گماشته شود.

برگزاری کارگاه های آموزشی با حضور کارشناسان خبره و استفاده از تجربیات سایر کلانشهرهای کشور ایران و جهان در حوزه ی کسب درآمد پایدار از طریق استفاده از ظرفیت خواهرخواندگی خواهر خواندگی.

منابع

اصغرپور، حسین.، احمدیان، کسری.، منیعی، امید. (۱۳۹۲). اثر بی ثباتی سیاسی بر رشد اقتصادی ایران: رهیافت غیرخطی APARCH، پژوهش ها و سیاست های اقتصادی، ۲۱(۶۸): ۱۹۴-۱۷۵.

برزگر، صادق.، دیوسالار، اسدالله.، قربانی، علیرضا.، صداقت، مهدی. (۱۳۹۶). سنجش و ارزیابی پایداری اجتماعی در شهرهای کوچک (مطالعه موردی: شهرهای کوچک استان مازندران). فصلنامه مطالعات ساختار و کارکرد شهری، سال ۴، شماره ۱۴: ۳۰-۷.

پوراحمد، احمد.، قرخلو، مهدی.، موسوی، سیروس (۱۳۹۰). بررسی مفاهیم و شاخص های نظریه شهر جهانی. باغ نظر. شماره ۱۶، سال هشتم: ۴۲-۲۹.

تسلیمی، محمدسعید.، نوروزی، خلیل.، مخدومی، احمد.، هاجری، مهدی (۱۳۹۶). ارائه چارچوب توسعه دیپلماسی علمی جمهوری اسلامی ایران از منظر خبرگان و مسئولان علمی و دیپلماسی کشور. فصلنامه راهبرد / سال بیست وششم / شماره ۸۳: ۱۸۶-۱۶۵.

تقوایی، مسعود.، صفرآبادی، اعظم. (۱۳۹۰). نقش مدیریت شهری در دستیابی به توسعه پایدار گردشگری، مطالعه موردی- شهر کرمانشاه، مطالعات جغرافیایی مناطق خشک، سال اول، شماره ۴: ۵۲-۳۵.

توحیدفام، محمد.، دلیلی، شهاب (۱۳۹۵). جهانی شدن شهرها و جهان محلی شدن دیپلماسی (مطالعه موردی: دیپلماسی شهری). فصلنامه سیاست، مجلهٔ دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره ۴۶ ، شمارهٔ ۲:: ۳۲۱-۳۰۳.

حاجی لو، مهران.، میره ای، محمد.، پیله ور، مهدی (۱۳۹۶). بررسی منابع درآمدهای پایدار شهرداری ها (مورد مطالعه: شهر شبستر استان آذربایجان شرقی). اقتصاد و مدیریت شهری، ۵(۴(پیاپی ۲۰)): ۲۲-۱.

حسنی، علی.، نبیونی، ابراهیم.، آقاجانی، محمدرضا. (۱۳۹۳). بررسی عوامل مؤثر بر سرمایه گذاری خارجی در اقتصاد ایران. ماهنامه اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کار و جامعه، شماره ۱۷۴: ۱۱-۴.

حسینی، سید یعقوب.، حسینی، سید مصیب. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر ثبات سیاسی و کنترل فساد بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی مورد مطالعه: کشورهای منطقه منا. سیاست های مالی و اقتصادی، سال پنجم، شماره ۱۷: ۱۶۸-۱۴۵.

خداپرست مشهدی، مهدی.، کردی، عبدالرحیم. (۱۳۹۷). تأثیر ترکیبات مختلف فساد بر جذب سرمایه در کشورهای همتراز سطح توسعه ایران. مطالعات اقتصادی کاربردی ایران، ۷(۲۵): ۱۷۵-

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

۱۵۵.
دانش جعفری، داود.، باباجانی، جعفر.، کریمی اسبوئی، سمانه (۱۳۹۲). ارزیابی پایداری منابع مالی و درآمدی شهرداری تهران. فصلنامه اقتصاد فضا و مدیریت شهری، شماره هفتم: ۳۴-۱۵.
دودانگی، محمد. (۱۳۹۵). عوامل مؤثر بر جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی در ایران. پوهش های رشد و توسعه اقتصادی، سال ششم، شماره ۲۳: ۱۴۷-۱۳۱.
دیاریان، نیره.، وجدانی درستکار، نازنین. (۱۳۹۰). بررسی نظام درآمدی شهرداری‌ها و ارائه پیشنهادهایی جهت درآمدزایی پایدار (نمونه موردی: شهر بیضاء). همایش ملی شناسایی و تبیین راهکارهای تحقق جهاد اقتصادی در شهرداری ها، شیراز: ۱۰-۱.
دیوسالار، اسدالله.، توکلی، میثم.، خادمی، امیرحسین. (۱۳۹۳) نقش مدیریت شهری در توسعه پایدار گردشگری (نمونه مورد مطالعه: شهر ساحلی نور). ششمین کنفرانس ملی برنامه ریزی و مدیریت شهری با تأکید بر مؤلفه های شهر اسلامی: ۱۸-۱.
رفیعی، محمدتقی. (۱۳۸۸). امنیت سرمایه گذاری- کلید توسعه پایدار اقتصادی ایران. مناطق ویژه ی اقتصادی. سال هشتم، شماره ۵۵-۵۴، مرداد و شهریور، ۱۷-۸.
زارع شاهی، احمد علی. (۱۳۷۹). بی ثباتی سیاسی و امنیت اقتصادی؛ و تأثیر آن بر عوامل تولید در ایران. شماره ۷ و ۸، فصلنامه مطالعات راهبردی،
زینلی، هاجر. (۱۳۹۲). خواهرخواندگی شهرها. شهرها و شهرداری های جهان، سال نهم، شماره ۹۲: ۱۱۶-۱۱۰.
سادات حسینی، مرضیه.، شاهبندرزاده، حمید. (۱۳۹۶). طراحی مدلی سلختاری بر مبنای تحقیق در عملیات نرم جهت شناخت مدیریت جذب سرمایه گذاری خارجی (مورد مطالعه: استان بوشهر). پژوهشنامه مدیریت اجرایی، ۹(۱۷): ۳۴-۱۳.
سلیمانی، علیرضا.، نظریان، اصغر (۱۳۸۹). بررسی پراکنش مکانی شاخص ها یا فعالیت های جهانی شدن در کلانشهرهای کشورهای در حال توسعه (نمونه موردی کلان شهر تهران). فصلنامه جغرافیایی سرزمین، سال هفتم، شماره ۲۵: ۲۸-۱۳.
شریفی رنانی، حسین.، شعاعی، فروغ. (۱۳۹۲). بررسی تأثیرات آزادسازی اقتصادی بر شاخص های کلان اقتصادی در ایران: با تأکید بر آزادسازی تجاری. مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، دوره ۴، شماره ۱۰: ۵۸-۲۹.
صادقی، سید کمال.، محمدزاده، پرویز.، صبح خیز زنوزی، شلاله. (۱۳۹۴). عوامل مؤثر بر مشارکت بخش خصوصی، به عنوان رهیافتی در تأمین منابع پایدار مالی پروژه های شهرداری. اقتصاد و مدیریت شهری، ۳(۱۱): ۱۶۷-۱۵۳.
عباسی کشکولی، محمدعلی.، باقری کشکولی، علی. (۱۳۸۹). راه های تأمین درآمد پایدار برای شهرداری-های کشور، شهرداری ها، سال دهم، شماره ۹۸: ۲۷-۱۸.
علی یاری، ویدا.، شریف زاده، مریم.، احمدوند، مصطفی. (۱۳۹۸). ارزیابی اثرات گردشگری بر نواحی روستایی هدف گردشگری بخش مرکزی شهرستان فیروزآباد با استفاده از مدل تحلیل عاملی. فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری، ۱۴(۴۵): ۲۴۷-۲۲۱.
غلامعلی فلاح، فائزه. (۱۳۸۷). بررسی تأثیر امنیت اقتصادی بر جذب و رشد سرمایه گذاری مستقیم خارجی. دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران، دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران. استاد راهنما: دکتر علی طیب نیا.، استاد مشاور: دکتر شاپور محمدی. تابستان ۱۳۸۷
کاظمی،اعظم.، بیک، مجید.، هادیان، الهام.، حکیمی، فاطمه. (۱۳۹۲). شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی با استفاده از تکنیک TOPSIS. فصلنامه سیاست-های مالی و اقتصادی، سال اول، شماره ۴: ۷۲-۴۵.
کاظمی، مهین دخت. (۱۳۹۳). تأثیر ریسک سیاسی بر جذب سرمایه گذاری خارجی، پژوهش نامه ایرانی

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

سیاست بین الملل، ۳(۱): ۹۲-۷۲.
کلانتری، محسن.، رجایی، سید عباس.، فتوحی مهربانی، باقر. (۱۳۹۵). تحلیلی بر برخورداری کلان-شهرهای ایران از شاخص های شهر خلاق. پژوهش های جغرافیای برنامه ریزی شهری. پژوهش های جغرافیای برنامه ریزی شهری، دوره ۴، شماره ۴: ۶۱۲-۵۸۷.
گودرزی، مهناز.، صباغ کلاته حسینی، الهام (۱۳۹۶). نسبت سنجی شهر و دیپلماسی در عصر جهانی شدن. فصلنامۀ مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، دورۀ ۷، شمارۀ ۲۳: ۷۱-۶۱.
محمدزاده اصل، نازی.، صبری بقایی، آذرخش.، مدیر روستا، محمودرضا. (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر جریان های سرمایه خارجی در کشورهای در حال توسعه. علوم اقتصادی، دوره ۲، شماره ۵:
منصوری، سید امین.، افقه، سید مرتضی. (۱۳۹۶). بررسی اثرهای متقابل آزادی و حکمرانی بر توسعه انسانی (رویکرد داده های تابلویی در دوره ی ۲۰۱۵-۱۹۹۵). مطالعات راهبردی سیاست گذاری عمومی، دوره ۷، شماره ۲۵: ۱۵۵-۱۳۵.
میرباقری هیر، میرناصر.، سلاحورزی، میثم. (۱۳۹۵). موانع جذب سرمایه گذاری در حوزه شهری (مورد مطالعه: استان لرستان). اقتصاد و مدیریت شهری، سال پنجم، شماره اول (پیاپی ۱۷): ۱۱۴-۱۰۱.
میرزاخانی، حسن. (۱۳۹۱). الزامات سرمایه گذاری خارجی در سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی. بررسی مسائل و سیاست های اقتصادی، شماره های ۷ و ۸، ۱۱۲-۹۳.
نثاری، رضا.، منتظری، رسول.، حسین زاده، نعمت (۱۳۹۴). راهبردهای تأمین منابع مالی پایدار شهرداری تهران در برنامه پنجساله، با تأکید بر سیاستهای ابلاغی اقتصاد مقاومتی. فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره یازدهم: ۱۱۶- ۱۰۹.
واعظی، علی.، جلیلی مهربانی، مهدی. (۱۳۹۵). جایگاه سرمایه های خصوصی در مدیریت اقتصاد پایدار شهری. مجله اقتصادی، سال ۱۶، شماره های ۹ و ۱۰: ۸۱-۵۳.
Baqeri, H., Ebnereza, S.M., Sahrayi, F., Identifying Economic Globalization Strategies in Urban Diplomacy (Case Study: Tehran Metropolis). A Quarterly Journal of Urban Economics and Management www. en.iueam.ir Vol. 4, No. 4(16): 79-95.
Bontenbal, M., Mamoon, D (2017). Understanding City to City Cooperation: North South Partnerships of Local Authorities as Development Schemes. Munich Personal RePEc Archive.
Buis, H (2009). The role of local government associations in increasing the effectiveness of city-to-city cooperation. Habitat International. 33: 190–194.
Chung, M and Mascitelli, B. (2008), The role of sister city relationships in the enhancement of trade : Latrobe City (Australia) and Taizhou (China), in GBATA 2008 :Global Busines and Technology Association Tenth International Conference, Global Business and Technology Association, New York: 232-238.
Davidovitch, N., Arbili, H (2017). Twin Cities- a matter of identity and belonging. philosophy study, September, Vol. 7, No. 9, 463-476.
De Villiers, J.C (2009). Success Factors and the City-to-City Partnership Management Process – From Strategy to Alliance Capability. Habitat International, 33(2), 149-156.
De Villiers, J.CH (2005). Strategic alliances between communities, with special reference to the twinning of South African provinces, cities and towns with international partners. Dissertation presented for the Degree of Doctor of Philosophy (Business Management and Administration) at the University of Stellenbosch. Promoter : Prof. T. J. De Coning, Co-promoter : Prof. E. van der M. Smit. December 2005: 1-424.
Franco, M., Marmelo, E (2014). Sister- City relationships as a form of inter- organizational cooperation: Exploratory case studies in the Portuguese context. Transylvanian

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]

Review of Administrative Sciences, No. 41, pp. 75-89.

Fu¨nfgeld, H (2015).Facilitating local climate change adaptation through transnational municipal networks. Current Opinion in Environmental Sustainability, 12:67–73.

Indriati, N., Aryuni Yuliantiningsih, S, Mardianto, A. Wismaningsih (2016). Model of Sister City cooperation in order to improve regional development in Banyumas Regency. Jurnal Dinamika Hukum Vol. 16 No. 2, pp. 156-163.

Intasi, W., Jaiborisudhi, W., Kaewkumkong, A., Changklang, Ch (2013).Mukdahan – Suvannakhet Sister Cities: the study of cultural factors that affect the appropriateness of the Sister City relationship-building policy between border towns in the Mekong sub-region. The International Journal of East Asian Studies: 50-65.

Joenniemi, P., Sergunin, A. (2017). City-Twinning in IR Theory: Escaping the Confines of the Ordinary. Journal of Borderlands Studies, 32(4): 443-458.

Karaman, K (2013). Bridges of Heart: Town Twinning Protocols Between Turkey and Bosnia Herzegovina. International University of Sarajevo: 197- 203.

Levent, T.B., Kundak, S., Gulumser, A.A (2006). Eurocities and their 'sisters': How are they close to each other? 46th European Congress of the European Regional Science Association Enlargement, Southern Europe and the Mediterranean August 30th-September 3rd, 2006 Volos, Greece: 1-21.

Liu, X., Hu, X (2018).Urban Networks Special Issue: Are 'Sister Cities' from 'Sister Provinces'? An Exploratory Study of Sister City Relations (SCRs) in China. Netw Spat Econ

Makkonen, T., Weidenfeld, A (2016).Knowledge-based urban development of cross-border twin cities. International Journal of Knowledge-Based Development 7(4):389-406.

Mandiyambira, R (2014). Navigating The Tides Towards The Attainment Of Sustainable Development. The Case of Masvingo Municipality, Zimbabwe. European Journal of Business and Management, 6(1): 129-136.

Mascitelli, B., Chung, M (2008), Using sister city relationships to access the Chinese market trade law and policy, vol. 7, no. 2, pp. 203-215..

Mitchel, L.A (1997). An assessment of the Sister Cities International Program as an international public relations entity" (1997).Theses and Dissertations. 2093.

Nganje, f (2016). Sub-state diplomacy and the foreign policy-development nexus in South Africa. South African Journal of International Affairs, 23(1): 1–20.

Roldan, MDGZ (2018). Local Governments as International Players: Examining Town Twinning as a Mechanism. Asian Association for Public Administration Annual Conference, Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 191: 502-507.

Shaw, Sh., Karlis, G (2002). Sister-city Partnerships and Cultural Recreation: the Case of Scarborough, Canada and Sagamihara, Japan, World Leisure Journal, 4: 44-50.

Sitinjak, E., Sagala, S., Rianawati1, E (2014). "Opportunity for Sister City Application to Support Resilience City. Resilience Development Initiative, Working Paper Series, No. 8 | May 2014: 5-17.

Stern, R., Friendly, A (2017). Toronto and São Paulo: Cities and International Diplomacy. Urban Affairs Review: 1-30.

Tausendpfund, M., Schafer, L (2018). Town twinning and political support. Local Government Studies, 44(4): 552-576.

Yamin, M., Utami, A.T (2016). Towards Sister City Cooperation between Cilacap and Mueang Chonburi District. Innovation in Regional Public Service for Sustainability: 402- 405.

[Downloaded from ijurm.imo.org.ir on 2026-11-03]